

ПРЕДЛОГ

На основу члана 59. став 3, члана 60. став 3. и члана 239. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др. закон, 83/18 и 9/20),

Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК

о изменама и допунама Правилника о ваздухопловном информисању

Члан 1.

У Правилнику о ваздухопловном информисању („Службени гласник РС”, бр. 61/16 и 79/17), у члану 1. став 3. тачка се замењује запетом и додају се речи: „као и релевантне одредбе ИСАО Документа 10066 - Процедуре за услуге у ваздушној пловидби – Управљање ваздухопловним информацијама (PANS-AIM).”.

Члан 2.

У члану 2. тачка 4) реч: „правовременог” замењује се речју: „благовременог”.

Тачка 10) мења се и гласи:

„10) *апсолутна/релативна висина на сегменту процедуре летења (procedure altitude/height)* је објављена апсолутна/релативна висина која се користи за дефинисање вертикалног профила процедуре летења, на или изнад минималне апсолутне/релативне висине надвишавања препрека, ако је она успостављена;”.

После тачке 14) додаје се тачка 14а), која гласи:

„14а) *благовременост података (data timeliness)* је степен поузданости да су подаци примењиви у периоду њихове намераване употребе;”.

После тачке 15) додаје се тачка 15а), која гласи:

„15а) *ваздухопловна услуга фиксне комуникације (aeronautical fixed service, AFS)* је телекомуникациона услуга између одређених фиксних тачака, која се пружа првенствено због безбедности ваздушне пловидбе, као и због редовног, ефикасног и економичног обављања ваздушних операција;”.

У тачки 41) реч: „објављују” замењује се речју: „пружају”.

Тачка 45) мења се и гласи:

„45) *завршно прилажење (final approach)* је део процедуре инструменталног прилажења који почиње од утврђене тачке или од тачке завршног прилажења (FAF или FAP) или, у случају да те тачке нису дефинисане:

(1) по завршетку последњег процедуралног заокрета, основног заокрета, заокрета за долет или поступка за снижавање висине кружењем, ако су утврђени, или

(2) у тачки пресека последње дефинисане путање у процедури прилажења, а завршава се у тачки у близини аеродрома од које се може извршити слетање или се започиње процедура неуспелог прилажења;”.

После тачке 54) додаје се тачка 54а), која гласи:

„54а) *извор (ваздухопловних података или ваздухопловних информација) (originator (aeronautical data or aeronautical information))* је субјект који је одговоран за стварање података или информација и/или од кога пружалац услуга ваздухопловног информисања прима ваздухопловне податке и ваздухопловне информације;”.

Тачка 60) мења се и гласи:

„60) *интегритет података (ниво гаранција) (data integrity (assurance level))* је степен гаранција да ваздухопловни подаци и њихове вредности нису били изгубљени или промењени од времена настанка или овлашћене измене;”.

Тачка 65) мења се и гласи:

„65) *квалитет података (data quality)* је степен или ниво поузданости да пружени подаци испуњавају захтеве корисника у смислу тачности, резолуције, интегритета (или гаранције одговарајућег нивоа), следљивости, благовремености, комплетности и формата;”

После тачке 66) додаје се нова тачка 66а), која гласи:

„66а) *комплетност података (data completeness)* је степен поузданости да су пружени сви подаци који су неопходни за намеравану употребу;”.

Досадашња тачка 66а) постаје тачка 66б).

У тачки 69) речи: „површину Земље” замењују се речима: „земљиној површини”.

У тачки 79) реч: „поступку” замењује се речју: „процедури”.

У тачки 103) речи: „*поступак визуелног прилажења*” замењују се речима: „*процедура визуелног прилажења*”.

У тачки 104) речи: „*поступка инструменталног прилажења*” замењују се речима: „*процедуре инструменталног прилажења*”.

У тачки 105) речи: „*поступак за чекање*” замењују се речима: „*процедура чекања*”

У тачки 106) речи: „*поступак инструменталног прилажења*” замењују се речима: „*процедура инструменталног прилажења*”.

Тач. 107) и 108) мењају се и гласе:

„107) *процедура неуспелог прилажења (missed approach procedure)* је процедура која се примењује ако прилажење не може да се настави;

108) *процедура прецизног прилажења (precision approach procedure)* је процедура инструменталног прилажења при којој се користе информације о правцу и висини добијене од *ILS* или од радара за прецизно прилажење;”.

У тачки 118) речи: „*поступком прилажења*” замењују се речима: „*процедуром прилажења*”.

У тачки 124) подтачка (2) реч: „*поступка*” замењује се речју: „*процедуре*”.

У тачки 126) речи: „*резолуција (resolution)*” замењују се речима: „*резолуција података (data resolution)*”.

У тачки 135) реч: „*поступку*” замењује се речју: „*процедури*”.

У тачки 136) речи: „*сегмент у поступку*” замењују се речима: „*сегмент процедуре*”.

У тачки 137) речи: „*сегмент поступка*” замењују се речима: „*сегмент процедуре*”.

У тачки 138) речи: „*сегмент поступка*” замењују се речима: „*сегмент процедуре*”.

После тачке 141) додаје се тачка 141а), која гласи:

„141а) *следећи намеравани корисник (next intended user)* је субјект који прима ваздухопловне податке или ваздухопловне информације од пружаоца услуга ваздухопловног информисања;”.

После тачке 142) додаје се нова тачка 142а), која гласи:

„142а) *следљивост података (data traceability)* је степен у коме систем или информациони производ може да пружи евиденцију о изменама извршеним на том производу и на тај начин омогући праћење трага провере од крајњег корисника до извора;”.

Досадашње тач. 142а) и 142б) постају тач. 142б) и 142в).

После тачке 144) додаје се тачка 144а), која гласи:

„144а) стварање (ваздухопловних података или ваздухопловних информација) (*origination (aeronautical data or aeronautical information)*) је креирање вредности у вези са новим подацима или информацијама или измена вредности постојећих података или информација;”.

Тачка 146) мења се и гласи:

„146) тачка неуспелог прилажења (*missed approach point*) је тачка у процедури инструменталног прилажења на којој или пре које мора да се започне утврђена процедура неуспелог прилажења како минимално надвишавање препрека не би било нарушено;”.

У тачки 149) речи: „тачност (*accuracy*)” замењују се речима: „тачност података (*data accuracy*)”.

У тачки 159) реч: „поступку” замењује се речју: „процедури”.

После тачке 159) додаје се тачка 159а), која гласи:

„159а) формат података (*data format*) је структура елемената, евиденција и датотека података, уређена тако да задовољи стандарде, спецификације или захтеве квалитета података;”.

У тачки 163) реч: „навигационог” замењује се речју: „ваздухопловног”.

Члан 3.

Члан 3. мења се и гласи:

„Члан 3.

Светски геодетски систем - 1984 (*WGS-84*) користи се као хоризонтални (геодетски) референтни систем за међународну ваздушну пловидбу.

Објављене ваздухопловне географске координате (које означавају географску ширину и дужину) изражавају се у *WGS-84* референтном геодетском систему.

Одређивање и извештавање географских позиција успостављених од службе ваздушног саобраћаја (тачност мерења на терену) у односу на *WGS-84* се врши у складу са спецификацијама које су дате у Анексу 11 Чикашке конвенције (Поглавље 2), а за позиције које се односе на аеродроме, односно хелидроме у складу са спецификацијама које су дате у Анексу 14 Чикашке конвенције (Књиге I и II, Поглавље 2).

Географске координате које су математичким путем трансформисане у *WGS-84* координате, а чија тачност при оригиналном мерењу на терену не испуњава услове из Каталога ваздухопловних података, морају да буду означене.

Анекси 11 и 14 Чикашке конвенције су доступни на званичној интернет страници Међународне организације цивилног ваздухопловства (*ICAO*), док се Каталог ваздухопловних података објављује на интернет страници Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.”.

Члан 4.

У члану 4. ст. 3. и 4. бришу се.

Члан 5.

У члану 7. став 2. тачка се замењује запетом и додају се речи: „које укључују најмање следеће области:

- 1) националне прописе, правила и процедуре;
- 2) аеродроме и хелидроме;
- 3) ваздушни простор;

- 4) руте ваздушног саобраћаја;
- 5) процедуре инструменталног летења;
- 6) радио-навигационе уређаје/системе;
- 7) препреке;
- 8) терен; и
- 9) географске информације.”.

Члан 6.

У члану 10. став 4. мења се и гласи:

„На захтев пружаоца услуга друге државе чланице *ИКАО*, пружалац услуга доставља једну копију следећих елемената Интегрисаног ваздухопловног информативног пакета Републике Србије, без накнаде, на узајамно договорени начин:

- 1) Зборника ваздухопловних информација (*AIP*), укључујући амандмане и додатке на *AIP*;
- 2) Ваздухопловних информативних циркулара (*AIC*);
- 3) *NOTAM*; и
- 4) ваздухопловних карата.”.

Члан 7.

У члану 14. став 2. речи: „(тачност, резолуција, интегритет и следљивост)” бришу се.

Члан 8.

У члану 15. речи: „спецификацијама које су дате у Анексу 11 (Поглавље 2) и Анексу 14 (Књиге I и II, Поглавље 2) Чикашке конвенције” замењују се речима: „њиховом намераваном употребом.”.

Члан 9.

Члан 16. мења се и гласи:

„Члан 16.

Резолуција објављених ваздухопловних података се усклађује са спецификацијама које су дате у Каталогу ваздухопловних података, као и са захтевима за тачност података.

Резолуција објеката података у базама података може да буде иста или већа од резолуције објављених података.

Резолуција података на ваздухопловним картама мора да одговара оној резолуцији која је дефинисана за одређену серију карата.”.

Члан 10.

У члану 17. став 1. речи: „табела А6-1 - А6-6 које су дате у Прилогу 6. овог правилника” замењују се речима: „Каталога ваздухопловних података”.

У ставу 2. речи: „мерења, односно” бришу се.

У ставу 4. речи: „Поступци валидације и верификације се заснивају на примењеној класификацији интегритета и морају да омогуће.” замењују се речима: „На основу примењиве класификације интегритета, успостављају се поступци који морају да омогуће.”.

Члан 11.

После члана 17. додају се називи чланова и чл. 17а-17г, који гласе:

„Следљивост ваздухопловних података

Члан 17а

Следљивост ваздухопловних података се обезбеђује и одржава све док су подаци у употреби.

Благовременост ваздухопловних података

Члан 17б

Благовременост ваздухопловних података се обезбеђује ограничењем периода важења елемената података.

Ограничење из става 1. овог члана може да се односи на појединачне елементе података или на скупове података.

Ако је период важења дефинисан за скуп података, њиме се обухватају периоди важења свих појединачних елемената података.

Комплетност ваздухопловних података

Члан 17в

Ваздухопловни подаци морају да буду комплетни како би одговарали намераваној употреби.

Формат података

Члан 17г

Формат достављених ваздухопловних података мора да буде такав да обезбеђује интерпретацију ваздухопловних података на начин који одговара њиховој намераваној употреби.”.

Члан 12.

Члан 19. мења се и гласи:

„Члан 19.

Ваздухопловни подаци и дигитални скупови података се током преноса и/или чувања штите у складу са техникама за уочавање грешака у подацима.

Технике из става 1. овог члана се користе за одржавање нивоа интегритета из члана 17. овог правилника.”.

Члан 13.

У члану 20. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„У примени аутоматизације неопходно је водити рачуна о интегритету података и информација и предузимати мере за умањење ризика, ако су они уочени.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 14.

У члану 21. став 6. после речи „недостаци” додају се речи: „у знању, вештинама и способностима”.

У ставу 7. реч: „поступке” замењује се речју: „процедуре”

Став 8. мења се и гласи:

„Систем управљања квалитетом мора да корисницима пружи неопходне гаранције и поузданост да дистрибуирани ваздухопловни подаци и информације испуњавају захтеве у погледу квалитета ваздухопловних података.”

Члан 15.

У члану 25. став 8. брише се.
Досадашњи ст. 9. и 10. постају ст. 8. и 9.

Члан 16.

У члану 26. став 6. речи: „месечне листе важећих *NOTAM* у облику слободног текста, на начин који је прописан у члану 36. овог правилника” замењују се речима: „контролних листа *NOTAM* на начин који је прописан у члану 35. овог правилника”.

Члан 17.

У члану 27. став 7. речи: „путем месечне листе важећих *NOTAM* у облику слободног текста, на начин који је прописан у члану 36. овог правилника” замењују се речима: „као део контролне листе *NOTAM*, на начин који је прописан у члану 35. овог правилника и са истом дистрибуцијом као за додатке на *AIP*”.

Члан 18.

Члан 31. мења се и гласи:

„Члан 31.

NOTAM се израђује и објављује у вези са следећим информацијама:

- 1) отварање, затварање или значајне промене рада аеродрома/хелидрома или полетно-слетних стаза;
- 2) успостављање, укидање или значајне промене у раду ваздухопловних служби (*AGA, AIS, ATS, CNS, MET, SAR*, итд);
- 3) увођење, укидање или значајне промене у оперативним карактеристикама радио-навигационих услуга и услуга комуникације ваздух-земља, што обухвата прекид рада, повратак у рад, промену фреквенције, промену објављеног радног времена, промену идентификације, промену оријентације (за усмерене уређаје), промену локације, повећање или смањење снаге за 50% или више, промену у распореду емитовања или садржају емисија, неправилност или непоузданост рада било које радио-навигационе или комуникационе услуге;
- 4) недоступност резервних и секундарних система од директног оперативног утицаја;
- 5) увођење, укидање или значајне промене визуелних уређаја;
- 6) прекид рада или повратак у рад главних компоненти система аеродромских светала;
- 7) увођење, укидање или значајне промене поступака за пружање услуга у ваздушној пловидби;
- 8) појава или отклањање великих неисправности или оштећења на маневарским површинама;
- 9) промене или ограничења у расположивости горива, мазива или кисеоника;
- 10) веће промене расположивих средстава и служби трагања и спасавања;

11) увођење, укидање или повратак у рад фарова опасности којима су обележене препреке за ваздушну пловидбу;

12) промене у регулативи које захтевају неодложну примену, нпр. забрањене области за трагање и спасавање;

13) присуство опасности које већ нису другим путем објављене, а које утичу на ваздушну пловидбу (укључујући препреке, војне вежбе и операције, намерно и ненамерно ометање радио-фреквенција, лансирање ракета, манифестације, трке или веће падобранске активности);

14) конфликтне зоне које утичу на ваздушну пловидбу (укључити што је могуће више специфичних информација у вези са природом и обимом претњи одређеног конфликта и његових последица по цивилно ваздухопловство);

15) планиране ласерске емисије, ласерски прикази и светла за трагање, ако постоји могућност за ометање ноћне видљивости пилота;

16) постављање, уклањање или промена препрека за ваздушну пловидбу у простору за полетање/пењање, неуспело прилажење и прилажење, као и на основној стази полетно-слетне стазе;

17) успостављање или укидање (укључујући и активацију или деактивацију) према потреби, или промене статуса забрањених, условно забрањених или опасних зона;

18) успостављање или укидање области или рута или њихових делова у којима постоји могућност пресретања и где је потребно одржавање слушања на *VHF* фреквенцији *121,5 MHz* за хитне случајеве;

19) додела, укидање или промена локацијских индикатора;

20) значајне промене у спасилачко-ватрогасној категорији аеродрома/хелидрома;

21) присуство, уклањање или значајне промене опасних услова проузрокованих снегом, лапавицом, ледом, радиоактивним материјалом, токсичним хемикалијама, таложењем вулканског пепела или воде на површинама за кретање ваздухоплова;

22) појава епидемије која захтева промене у објављеним захтевима за вакцинацију и карантин;

23) осматрања или прогнозе феномена космичког времена, датум и време њихове појаве, нивои лета, ако се користе, и делови ваздушног простора на које би ти феномени могли да утичу;

24) оперативно значајне промене у вулканској активности, локација, датум и време вулканске ерупције и/или хоризонтално и вертикално ширење облака вулканског пепела, укључујући правац кретања, нивое лета и руте или делове рута на које би то могло да утиче;

25) испуштање у атмосферу радиоактивних материјала или токсичних хемикалија након нуклеарног или хемијског инцидента, локација, датум и време инцидента, нивои лета и руте или њихови делови на које би то могло да утиче и смер кретања;

26) успостављање акција мисија хуманитарне помоћи, као што су оне под окриљем Уједињених нација, заједно са поступцима и/или ограничењима која утичу на ваздушну пловидбу;

27) спровођење краткорочних ванредних мера у случају прекида или делимичног прекида услуга ваздушног саобраћаја и повезаних пратећих услуга.”.

Члан 19.

У члану 32. тачка 9) мења се и гласи:

„9) активности обуке земаљских јединица;”.

После тачке 9) додају се тач. 10)-19), које гласе:

„10) недоступност резервних или секундарних система који немају оперативни утицај;

11) ограничења аеродромских уређаја или општих служби која немају оперативни утицај;

12) национална регулатива која не утиче на општу авијацију;

13) најаве или упозорења о могућим ограничењима без икаквог оперативног утицаја;

14) подсетник о информацијама које су већ објављене;

15) доступност опреме за земаљске јединице без информација о оперативном утицају за кориснике ваздушног простора и уређаја;

16) информације о ласерским емисијама без икаквог оперативног утицаја и ватромету испод минималних релативних висина за летење;

17) затварање делова аеродромских површина за кретање ваздухоплова у вези са планираним радовима који су локално координисани и трају мање од једног сата;

18) затварање, недоступност или измене у раду аеродрома/хелидрома ван радног времена аеродрома/хелидрома; и

19) сличне информације привременог карактера.”.

После става 1. додаје се став 2, који гласи:

„Информације које се односе на аеродром и његову околину, а које не утичу на његов оперативни статус, могу да се дистрибуирају пре лета или за време лета, као и другим локалним видовима контакта са летачким особљем.”.

Члан 20.

Члан 36. брише се.

Члан 21.

У члану 37. став 3. речи: „који се преноси преко *AFS*” бришу се.

Члан 22.

У члану 39. став 3. мења се и гласи:

„Ако нема информација које треба објавити одређеног *AIRAC* датума, информација *NIL* се дистрибуира најкасније један циклус пре оног *AIRAC* датума ступања на снагу на који се односи.”.

Члан 23.

Члан 41. мења се и гласи:

„Члан 41.

Ако се планирају значајне измене и ако је могуће унапред дати обавештење о томе, пружалац услуга дистрибуира, односно ставља на располагање информације које се пружају у електронском облику најкасније 56 дана пре ступања на снагу.

Став 1. овог члана се примењује и на успостављање околности из Дела 3 Прилога 3. овог правилника и на унапред планиране значајне измене у вези са тим околностима, као и на друге значајне измене, ако је то неопходно.”.

Члан 24.

Члан 42. мења се и гласи:

„Члан 42.

AIC се израђује ако је потребно да се објави:

- 1) дугорочна најавна било какве велике промене у прописима, поступцима или средствима; или
- 2) информација саветодавне природе или објашњења која утичу на безбедност летења; или
- 3) информација саветодавне природе или објашњења која се тичу техничких, законодавних или административних питања.

AIC се не израђује за информације које испуњавају услове прописане овим правилником за укључивање у *AIP* или за објављивање *NOTAM* .”.

Члан 25.

У члану 45. став 5. после речи: „листа” додаје се реч: „важећих”.

После става 5. додаје се став 6, који гласи:

„Контролна листа *AIC* који имају међународну дистрибуцију се укључује у контролну листу *NOTAM*.”.

Члан 26.

У члану 46. став 1. речи: „су од суштинског значаја за безбедност, редовност и ефикасност ваздушне пловидбе, а које” бришу се.

Члан 27.

У члану 49. после речи: „аеродромима” додају се речи: „који се користе за међународни ваздушни саобраћај”, а реч: „птица” замењује се речима: „дивљих животиња”.

Члан 28.

У члану 61. после става 6. додаје се став 7, који гласи:

„Скала за висине се приказује само на картама препрека, карти терена за прецизно прилажење и ваздухопловној карти размере 1:500000, у складу са примерима карата (*specimen charts*) из *ICAO* Документа 8697 – Приручник за ваздухопловну картографију, који је доступан на званичној интернет страници Међународне организације цивилног ваздухопловства (*ICAO*).”.

Члан 29.

Члан 72. мења се и гласи:

„Члан 72.

Вредност надморске висине на карти се приказује заокружена на најближих 0,5 *m* (1 *ft*).

Линеарне димензије на карти се приказују заокружене на најближих 0,5 *m*.”.

Члан 30.

У члану 82. став 2. речи: „заокружују на најближих 0,5 *m* (1 *ft*)” замењују се речима: „мере на најближих 0,5 *m* или 1 *ft*”.

У ставу 3. тачка 2) речи: „на сваких 100 *m*” замењују се речима: „на сваких 1.000 *m*”.

Члан 31.

Члан 85. мења се и гласи:

„Члан 85.

Вредности надморских висина на карти препрека аеродрома - ICAO тип Б се заокружују на најближих 0,5 m (1 ft).

Линеарне димензије на карти се приказују заокружене на најближих 0,5 m.”.

Члан 32.

Члан 90. мења се и гласи:

„Члан 90.

На карти се приказују компасна ружа оријентисана ка правом (географском) северу или ка тачки која представља север, вредност магнетске деклинације заокружена на најближи степен, укључујући датум када је измерена и њену годишњу промену.”.

Члан 33.

У члану 91. став 1. тачка 1) речи: „минутима, секундама и стотим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У тачки 4) реч: „географски” замењује се речју: „магнетски”.

Члан 34.

У члану 92. став 2. реч: „заокружују” замењује се речју: „мере”.

Члан 35.

У члану 97. став 1. речи: „просторне геометријске подлоге” замењују се речима: „подвучене просторне геометрије”.

Члан 36.

Члан 102. мења се и гласи:

„Члан 102.

Тачност ваздухопловних података и тачност података о терену и препрекама морају да одговарају њиховој намераваној употреби.

Резолуција ваздухопловних података и резолуција података о терену и препрекама морају да одговарају стварној тачности података.”.

Члан 37.

У члану 117. после става 1. додаје се став 2, који гласи:

„Ако се вредност смерова и путања додатно приказује у односу на правац правог (географског) севера за сегменте просторне навигације, она се ставља у заграду са ознаком *T* (*true*) и заокружује на најближу десетину степена (нпр. 290° (294,9°T)).”.

Члан 38.

У члану 120. тач. 2) и 3) мењају се и гласе:

„2) за уређај за мерење одстојања (*Distance Measuring Equipment, DME*) додатно се приказују подаци о надморској висини предајне антене заокружени на најближих 30 m (100 ft);

3) ознака ваздушног простора, укључујући хоризонталне и вертикалне границе и одговарајућу класу ваздушног простора, као и фреквенције *ATS* јединице надлежне за означени ваздушни простор;”.

У тачки 5) речи: „минутима, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У тачки 6) подтачка (2) речи: „на најближи степен” замењују се речима: „на најближу десетину степена”.

Тач. 8) и 9) мењају се и гласе:

„8) растојање између значајних тачака које представљају тачке заокрета или тачке јављања, заокружено на најближи километар или наутичку миљу;

9) тачке примопредаје на сегментима рута које су утврђене у односу на *VOR* уређаје, уз растојања у односу на навигациона средства, заокружена на најближи километар или наутичку миљу;”.

Члан 39.

У члану 126. речи: „Поступци за пружање услуга” замењују се речима: „Процедуре за услуге”.

Члан 40.

У члану 129. став 2. мења се и гласи:

„Ако се вредност смерова и путања додатно приказује у односу на правац правог (географског) севера за сегменте просторне навигације, она се ставља у заграду са ознаком *T (true)* и заокружује на најближу десетину степена (нпр. 290° (294,9°T)).”.

Члан 41.

Члан 133. мења се и гласи:

„Члан 133.

На карти се приказују следеће компоненте успостављених услуга у ваздушном саобраћају:

1) графички приказ сваке руте стандардних инструменталних одлазака, укључујући:

(1) ознаку руте;

(2) значајне тачке које дефинишу руту;

(3) путању или радијал дуж сваког сегмента руте, заокружене на најближи степен;

(4) растојања између значајних тачака, заокружена на најближих 1/10 километара или 1/10 наутичких миља ;

(5) минималне апсолутне висине надвишавања препрека дуж руте или њених сегмената и апсолутне висине на сегменту поступка, заокружене на првих већих 50 *m* или 100 *ft*, или ограничења у нивоима лета, ако су успостављена;

(6) ако је карта израђена у размери и ако се врши векторисање у одласку, успостављене минималне апсолутне векторске висине, заокружене на првих већих 50 *m* или 100 *ft*, јасно назначене;

2) за поступке одласка израђене посебно за хеликоптере израз „*CAT H*” треба назначити на хоризонталном приказу карте одлазака;

3) радио-навигациона средства на рути, укључујући:

- а) ако се радио-навигационо средство користи за конвенционалну навигацију:
- (1) јасан назив;
 - (2) ознаку;
 - (3) Морзеоов код;
 - (4) фреквенцију;
 - (5) географске координате у степенима, минутима и секундама; и
 - (6) за *DME*, канал и надморску висину предајне антене, заокружену на најближих 30 m (100 ft);
- б) ако се радио-навигационо средство користи као значајна тачка за просторну навигацију:
- (1) јасан назив; и
 - (2) ознаку;
- 4) значајне тачке које нису означене позицијом радио-навигационог средства, укључујући:
- а) ако се значајна тачка користи за конвенционалну навигацију:
- (1) назив и код;
 - (2) географске координате у степенима, минутима и секундама;
 - (3) смер у односу на одговарајуће радио-навигационо средство, заокружен на најближу десетину степена;
 - (4) растојање у односу на одговарајуће радио-навигационо средство, заокружено на најближе 2/10 километара или 1/10 наутичких миља; и
 - (5) ознаку одговарајућег радио-навигационог средства;
- б) ако се значајна тачка користи за просторну навигацију - назив и код;
- 5) процедуре чекања које се користе;
- 6) апсолутна и релативна прелазна висина, заокружене на првих већих 300 m или 1.000 ft;
- 7) позиција и релативна висина препрека у близини које продиру површи за ограничење препрека. Ако постоји препрека у близини која продира површи за ограничење препрека, али тако да то не утиче на објављени градијент пењања у одласку, на карти се објављује напомена;
- 8) ограничења у брзини за област, ако су успостављена;
- 9) ознака навигационих спецификација, укључујући сва ограничења која су успостављена;
- 10) све обавезне тачке јављања, као и тачке јављања на захтев;
- 11) поступци радио-комуникације, укључујући:
- (1) позивни знак сваке *ATS* јединице;
 - (2) фреквенцију и, ако је примењиво, *SATVOICE* број;
 - (3) подешавање транспондера, када је то прикладно;
- 12) ознака „*flyover*” значајних тачака.”.

Члан 42.

У члану 135. речи: „поступака који” замењују се речима: „процедура које”, а речи: „Поступци за пружање услуга” замењују се речима: „Процедуре за услуге”.

Члан 43.

У члану 140. речи: „Поступци за пружање услуга” замењују се речима: „Процедуре за услуге”.

Члан 44

У члану 143. став 2. мења се и гласи:

„Ако се вредност смерова и путања додатно приказује у односу на правац правог (географског) севера за сегменте просторне навигације, она се ставља у заграду са ознаком *T (true)* и заокружује на најближу десетину степена (нпр. 290° (294,9°T)).”.

Члан 45.

У члану 144. став 2. речи: „за које се примењује одређена рута” замењују се речима: „чији саобраћај може да утиче на руту”.

Члан 46.

Члан 147. мења се и гласи:

„Члан 147.

На карти се приказују следеће компоненте успостављених услуга у ваздушном саобраћају:

1) графички приказ сваке руте стандардних инструменталних долазака, укључујући:

- (1) ознаку руте;
- (2) значајне тачке које дефинишу руту;
- (3) путању или радијал дуж сваког сегмента руте, заокружене на најближи степен;
- (4) растојања између значајних тачака, заокружена на најближих 1/10 километара или 1/10 наутичких миља;
- (5) минималне апсолутне висине надвишавања препрека дуж руте или њених сегмената и апсолутне висине на сегменту поступка, заокружене на првих већих 50 *m* или 100 *ft*, или ограничења у нивоима лета, ако су успостављена;
- (6) ако је карта израђена у размери и ако се врши векторисање у одласку, успостављене минималне апсолутне векторске висине, заокружене на првих већих 50 *m* или 100 *ft*, јасно назначене;

2) радио-навигациона средства на рути, укључујући:

а) ако се радио-навигационо средство користи за конвенционалну навигацију:

- (1) јасан назив;
- (2) ознаку;
- (3) Морзеев код;
- (4) фреквенцију;
- (5) географске координате у степенима, минутима и секундама; и
- (6) за *DME*, канал и надморску висину предајне антене, заокружену на најближих 30 *m* (100 *ft*);

б) ако се радио-навигационо средство користи као значајна тачка за просторну навигацију:

- (1) јасан назив; и
- (2) ознаку;

3) значајне тачке које нису означене позицијом радио-навигационог средства, укључујући:

а) ако се значајна тачка користи за конвенционалну навигацију:

(1) назив и код;

(2) географске координате у степенима, минутима и секундама;

(3) смер у односу на одговарајуће радио-навигационо средство, заокружен на најближу десетину степена;

(4) растојање у односу на одговарајуће радио-навигационо средство, заокружено на најближе 2/10 километара или 1/10 наутничких миља; и

(5) ознаку одговарајућег радио-навигационог средства;

б) ако се значајна тачка користи за просторну навигацију - назив и код;

4) процедуре чекања које се користе;

5) апсолутна и релативна прелазна висина, заокружене на првих већих 300 *m* или 1.000 *ft*;

6) ограничења у брзини за област, ако су успостављена;

7) ознака навигационих спецификација, укључујући сва ограничења која су успостављена;

8) све обавезне тачке јављања, као и тачке јављања на захтев;

9) поступци радио-комуникације, укључујући:

(1) позивни знак сваке од *ATS* јединица;

(2) фреквенцију и, ако је примењиво, *SATVOICE* број;

(3) подешавање транспондера, када је то прикладно;

10) ознака „*flyover*” значајних тачака;

11) за поступке инструменталних долазака израђене посебно за хеликоптере израз „*SAT H*” треба назначити на хоризонталном приказу карте долазака.”.

Члан 47.

У члану 149. речи: „поступака који” замењују се речима: „процедура које”, а речи: „Поступци за пружање услуга” замењују се речима: „Процедуре за услуге”.

Члан 48.

Члан 150. мења се и гласи:

„Члан 150.

Карта за инструментално прилажење - *ICAO* пружа посади ваздухоплова информације неопходне за извршење успостављене процедуре прилажења и слетања на полетно-слетну стазу, укључујући процедуру неуспелог прилажења и, када је то примењиво, придружене процедуре чекања.”.

Члан 49.

У члану 151. став 1. речи: „успостављени поступци” замењују се речима: „успостављене процедуре”.

Став 2. мења се и гласи:

„За сваку процедуру прецизног инструменталног прилажења, као и за сваку процедуру непрецизног инструменталног прилажења, израђује се посебна карта за инструментално прилажење.”.

У ставу 3. реч: „поступка” замењује се речју: „процедуре”.

Члан 50.

У члану 152. став 1. реч: „поступка” замењује се речју: „процедуре”.

У ставу 2. тачка 1) мења се и гласи:

„1) процедуре приказане на карти;”.

Члан 51.

У члану 155. речи: „поступка инструменталног прилажења који је успостављен” замењују се речима: „процедуре инструменталног прилажења која је успостављена”, а речи: „Поступци за пружање услуга” замењују се речима: „Процедуре за услуге”.

Члан 52.

У члану 156. став 1. мења се и гласи:

„На карти се приказују информације о вештачким објектима и топографији од значаја за безбедно извршење процедуре инструменталног прилажења, укључујући успостављене процедуре неуспелог прилажења, придружене процедуре чекања и поступке визуелног маневрисања (кружења).”.

Члан 53.

У члану 158. став 2. мења се и гласи:

„Ако се вредност смерова и путања додатно приказује у односу на правац правог (географског) севера за сегменте просторне навигације, она се ставља у заграду са ознаком *T (true)* и заокружује на најближу десетину степена (нпр. 290° (294,9°T)).”.

Члан 54.

У члану 159. став 2. тачка 1) мења се и гласи:

„1) аеродроме приказане на карти, чији саобраћај може да утиче на руту стандардних инструменталних долазака;”.

Члан 55.

У члану 160. став 5. реч: „поступак” замењује се речју: „процедура”.

Став 8. брише се.

Члан 56.

Члан 162. мења се и гласи:

„Члан 162.

На карти се приказују радио-навигациона средства неопходна за извршење процедуре инструменталног прилажења, њихове фреквенције и идентификационе ознаке, као и карактеристике за дефинисање путање, ако оне постоје.

За процедуре код којих на путањи завршног прилажења постоји више од једног навигационог средства, на карти се јасно обележава навигационо средство које се користи за вођење по правцу.

Средства која се не користе за извршење процедуре инструменталног прилажења се не приказују на карти.

Ако се радио-навигационо средство користи као значајна тачка за просторну навигацију, на карти се приказују само његов јасан назив и ознака.

На карти се приказују и означавају:

- 1) тачка почетног прилажења;
- 2) тачка међуприлажења;
- 3) тачка завршног прилажења;
- 4) тачка неуспелог прилажења;
- 5) друге значајне тачке и тачке који су елементи процедура.

Ако се тачка завршног прилажења користи за конвенционалну навигацију, означава се координатама израженим у степенима, минутима и секундама.

На карти се приказују радио-навигациона средства која могу да се користе у поступцима одступања од планиране путање, заједно са карактеристикама за дефинисање путање, ако оне постоје.

Фреквенције које се користе у радио-комуникацији, неопходне за извршење процедуре, приказују се на карти заједно са позивним знаком.

Ако се то захтева процедуром, на карти се приказује растојање између аеродрома и сваког радио-навигационог средства које се користи у завршном прилажењу, заокружено на најближи километар или наутичку миљу.

Ако се за одређивање смера аеродрома користи средство које не показује путању, смер аеродрома се заокружује на најближи степен.”.

Члан 57.

Назив члана 164. и члан 164. мењају се и гласе:

„Приказ путања у процедури

Члан 164.

Хоризонтални приказ карте садржи следеће информације:

- 1) путању процедуре прилажења, представљену пуном линијом са стрелицом која показује смер летења;
- 2) путању процедуре неуспелог прилажења, представљену испрекиданом линијом и стрелицом;
- 3) сваку другу путању обухваћену процедуром, представљену тачкастом линијом и стрелицом;
- 4) смерове, путање и радијале заокружене на најближи степен и растојања заокружена на најближе $2/10 \text{ km}$ или $1/10 \text{ NM}$ или времена која се захтевају процедуром;
- 5) ако није на располагању средство на основу чијег показивања је могуће одредити путању, приказује се магнетски смер ка аеродрому, заокружен на најближи степен, мерен у односу на радио-навигационо средство које се користи у завршном прилажењу;
- 6) границе сваког сектора у коме је забрањено визуелно маневрисање (кружење);
- 7) процедура чекања и минимална апсолутна/релативна висина чекања у завршном прилажењу и неуспелом прилажењу, ако су успостављени;
- 8) сва неопходна упозорења, приказана на лако уочљивом месту на карти;
- 9) обележавање „*flyover*” значајних тачака.

Ако је то могуће, на хоризонталном приказу се даје растојање између аеродрома и сваког радио-навигационог средства које се користи у завршном прилажењу.

Вертикални пресек карте (профил) се поставља испод хоризонталног приказа и садржи следеће податке:

- 1) аеродром представљен пуним правоугаоником на нивоу надморске висине аеродрома;

2) профил сегмената процедуре прилажења представљен пуном линијом која показује смер лета;

3) профил сегмента неуспелог прилажења представљен испрекиданом усмереном линијом и опис неуспелог прилажења;

4) профил сваког другог сегмента у оквиру процедуре, представљен тачкастом усмереном линијом;

5) смерове, путање и радијале заокружене на најближи степен и растојања заокружена на најближе $2/10 \text{ km}$ или $1/10 \text{ NM}$ или времена која се захтевају процедуром;

6) апсолутне/релативне висине утврђене процедуром, укључујући прелазну апсолутну висину, апсолутне/релативне висине на сегменту процедуре и висину прелета хелидрома, ако су успостављене;

7) ограничавајућа растојања у процедуралном заокрету, ако су успостављена, заокружена на најближи километар или наутичку миљу;

8) тачку међуприлажења у процедурама у којима није дозвољена промена курса;

9) линију која представља надморску висину полетно-слетне стазе или прага полетно-слетне стазе и која се пружа целом ширином карте, укључујући скалу растојања на којој је праг полетно-слетне стазе означен нулом.

Релативне висине неопходне за извршење поступка се на карти приказују у заградама, уз назнаку датума одабраног на начин прописан у члану 160. ст. 4. и 5. овог правилника.

Вертикални пресек (профил) карте може да садржи и:

1) профил терена, представљен пуном линијом која означава највише тачке на рељефу које се јављају у примарном простору сегмента завршног прилажења, односно испрекиданом линијом која означава највише тачке на рељефу које се јављају у секундарном простору сегмента завршног прилажења;

2) минималне апсолутне/релативне висине у сегментима међуприлажења и завршног прилажења, чије се вредности уписују у уоквирене засенчене правоуганике.

На карти се приказују аеродромски оперативни минимуми, ако су они одређени од стране Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.

На карти се објављују апсолутне/релативне висине надвишавања препрека за категорије ваздухоплова за које је успостављена процедура инструменталног прилажења.

За процедуре прецизног прилажења, додатна вредност апсолутне/релативне висине надвишавања препрека за D_L категорију ваздухоплова (распон крила између 65 и 80 m и/или вертикално растојање између путање тачкова стајног трапа и путање антене равни понирања између 7 и 8 m) се објављује на карти, ако је то неопходно.”.

Члан 58.

У члану 165. став 6. реч: „поступке” замењује се речју: „процедуре”.

У ставу 7. речи: „поступке прецизног прилажења и поступке” замењују се речима: „процедуре прецизног прилажења и процедуре”.

У ставу 8. реч: „поступку” замењује се речју: „процедури”.

У ставу 9. речи: „који поступак” замењују се речима: „коју процедуру”, а речи: „Поступци за пружање услуга” замењују се речима: „Процедуре за услуге”.

После става 9. додаје се став 10, који гласи:

„На карту се уноси напомена која указује на процедуре прилажења за које су одобрене независне или зависне симултане операције. Таква напомена укључује полетно-

слетну стазу (или полетно-слетне стазе) на којој се обављају симултане операције, као и информацију ако се полетно-слетне стазе налазе на малом међусобном растојању.”.

Члан 59.

Члан 166. мења се и гласи:

„Члан 166.

Подаци неопходни за кодирање процедура које су саставни део ваздухопловне базе података, у складу са захтевима из *ICAO* Документа број 8168 - Процедуре за услуге у ваздушној пловидби - операције ваздухоплова (Књига II, Део III, Секција 5, Поглавље 2, 2.3, за процедуре просторне навигације и Књига II, Део I, Секција 4, Поглавље 9, 9.4.1.4, за процедуре које нису процедуре просторне навигације), објављују се на полеђини карте или на посебној, одговарајуће обележеној страници.”.

Члан 60.

У члану 168. тачка 4) мења се и гласи:

„4) су успостављене процедуре визуелног прилажења.”.

Члан 61.

У члану 178. реч: „поступака” замењује се речју: „процедура”.

Члан 62.

У члану 180. став 1. реч: „поступци” замењује се речју: „процедуре”.

Члан 63.

Члан 186. мења се и гласи:

„Члан 186.

На карти се приказују стрелице које показују смер правог (географског) и магнетског севера, као и вредност магнетске деклинације заокружена на најближи степен и њена годишња промена.”.

Члан 64.

У члану 187. став 1. тачка 1) речи: „минутима, секундама и стотим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У тачки б) речи: „минутима, секундама и стотим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

После става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„За аеродроме који опслужују авионе са склопивим врховима крила, локација на којој врхови крила могу безбедно да буду исправљени се приказује на карти.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 65.

Члан 192. мења се и гласи:

„Члан 192.

На карти се приказује стрелица која показује смер правог (географског) севера, као и вредност магнетске деклинације заокружена на најближи степен и њена годишња промена.”.

Члан 66.

У члану 221. реч: „правовремено” замењује се речју: „благовремено”.

Члан 67.

У члану 232. речи: „успостављени поступци” замењују се речима: „успостављене процедуре”.

Члан 68.

У члану 233. реч: „поступке” замењује се речју: „процедуре”.

Члан 69.

Члан 235. мења се и гласи:

„Члан 235.

Наслов карте садржи назив аеродрома на коме су успостављене процедуре радарског векторисања или назив који се односи на приказани део ваздушног простора, ако се процедуре радарског векторисања примењују на више аеродрома.”.

Члан 70.

У Прилогу 1 (Садржај Зборника ваздухопловних информација (*AIP*)), у Делу 2 – Ваздушни простор (*ENR*), у секцији *ENR 2.1 (FIR, UIR, TMA и CTA)*, у ставу 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) назив, географске координате у степенима и минутима хоризонталних граница *FIR/UIR* и *CTA*, вертикалне границе и класе ваздушног простора;”.

У секцији *ENR 3.1 (Доње ATS руте)*, у тачки 3), после речи: „најближих” додају се речи: „(првих већих)”.

У секцији *ENR 3.2 (Горње ATS руте)*, у тачки 1) речи: „минутама, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У секцији *ENR 3.3 (Руте просторне навигације)*, у тачки 1) речи: „минутама, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У тачки 2) подтачка (ц) мења се и гласи:

„(ц) надморску висину предајне антене *DME* заокружену на најближих 30 *m* (100 *ft*);”.

У секцији *ENR 3.4 (Хеликоптерске руте)*, у тачки 1) речи: „минутама, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У тачки 4) после речи: „најближих” додају се речи: „(првих већих)”.

У секцији *ENR 3.6 (Чекање на рути)*, у тачки 1) речи: „минутама, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У напомени речи: „Поступцима за пружање услуга” замењују се речима: „Процедурама за услуге”.

У секцији *ENR 4.1 (Рутни радио-навигациони уређаји)*, у ставу 1. тач. 5) и 6) мењају се и гласе:

„5) географске координате позиције предајне антене изражене у степенима, минутима и секундама;

6) надморску висину предајне *DME* антене заокружену на најближих 30 *m* (100 *ft*);”.

У секцији *ENR 4.2* (Специјални навигациони системи), у ставу 1. тачка 5) речи: „минутама, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У секцији *ENR 4.4* (Кодне ознаке значајних тачака), у тачки 2) речи: „минутама, секундама и десетим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

У секцији *ENR 5.2* (Зоне за војне вежбе и обуку и зона идентификације за потребе ваздушне одбране (*ADIZ*)) тачка 1) мења се и гласи:

„1) географске координате хоризонталних граница у степенима, минутима и секундама ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно у степенима и минутима ако су изван контролисане области/контролисане зоне;”.

У секцији *ENR 5.3.1.* (Остале опасне активности) у тачки 1) речи: „степенима, минутима и секундама” замењују се речима: „степенима и минутима”.

У секцији *ENR 5.3.2* (Друге потенцијалне опасности) у тачки 1) речи: „степенима, минутима и секундама” замењују се речима: „степенима и минутима”.

У секцији *ENR 5.5* (Ваздухопловне спортске и рекреативне активности) тачка 1) мења се и гласи:

„1) ознаке и географске координате хоризонталних граница у степенима, минутима и секундама ако су унутар контролисане области/контролисане зоне, односно у степенима и минутима ако су изван контролисане области/контролисане зоне;”.

У Делу 3 – Аеродроми (*AD*), у секцији *AD 2.2* (Географски и административни подаци о аеродрому), у тачки 1) речи: „минутама, секундама и стотим деловима секунде” замењују се речима: „минутима и секундама”.

Тачка 3) мења се и гласи:

„3) надморску висину аеродрома заокружену на најближи метар или стопу, референтну температуру и средњу минималну температуру;”.

У секцији *AD 2.10* (Аеродромске препреке), у тачки 1) подтачка (д) мења се и гласи: „(д) надморску висину и релативну висину препреке заокружене на најближи метар или стопу;”.

У тачки 3) подтачка (д) мења се и гласи:

„(д) надморску висину и релативну висину препреке заокружене на најближи десети део метра или стопе;”.

У секцији *AD 2.12* (Физичке карактеристике полетно-слетне стазе), у тачки 4) речи: „коловозне конструкције” замењују се речима: „коловозног застора”.

У секцији *AD 2.19* (Радио-навигациони и уређаји за слетање), у ставу 1. тачка б) мења се и гласи:

„б) надморску висину предајне антене *DME* заокружену на најближих 30 *m* (100 *ft*) и *DME/P* заокружену на најближих 3 *m* (10 *ft*), надморску висину и елипсоидну висину референтне тачке *GBAS*, заокружену на најближи метар или стопу. За *SBAS* елипсоидну висину прага полетно-слетне стазе на који се слеће или елипсоидну висину фиктивног прага заокружену на најближи метар или стопу;”.

У секцији *AD 3.2* (Географски и административни подаци о хелидрому) тачка 1) мења се и гласи:

„1) референтну тачку хелидрома (географске координате у степенима, минутима и секундама) и положај на хелидрому;”.

Тач. 3) и 4) мењају се и гласе:

„3) надморску висину хелидрома заокружену на најближи метар или стопу, референтну температуру и средњу минималну температуру;

4) ако је примењиво, ундулацију геоида на положају на коме је измерена надморска висина хелидрома заокружену на најближи метар или стопу;”.

У секцији *AD 3.12* (Подаци о хелидрому), у тачки 5) после речи: „носивост *TLOF*” додају се речи: „у тонама (1.000 *kg*)”.

У тачки 6) после речи: „метра или стопе” додају се речи: „за непрецизно прилажење, односно на десети део метра или стопе за прецизно прилажење”.

У тачки 7) алинеја друга мења се и гласи:

„- за прецизне прилазе, заокружену на десетину метра или стопе;”.

У тачки 9) речи: „хеликоптерског претпоља” замењују се речима: „претпоља за хеликоптер”.

У секцији *AD 3.18* (Радио-навигациони и уређаји за слетање), у ставу 1. тач. 6) и 7) мењају се и гласе:

„6) надморску висину предајне антене *DME* заокружену на најближих 30 *m* (100 *ft*) и *DME/P* заокружену на најближих 3 *m* (10 *ft*), надморску висину и елипсоидну висину референтне тачке *GBAS*, заокружену на најближи метар или стопу. За *SBAS* елипсоидну висину прага полетно-слетне стазе на који се слеће или елипсоидну висину фиктивног прага заокружену на најближи метар или стопу;

7) полупречник опслуживања у односу на референтну тачку *GBAS* заокружен на најближи километар или наутичку миљу;”.

После тачке 7) додаје се тачка 8), која гласи:

„8) примедбе.”.

Члан 71.

Прилог 6. брише се.

Члан 72.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Бр.

У Београду,

2020. године

Директор

Мирјана Чизмаров